

علامه د لورو زده کړو موسسه

يادي موسسې د خپلو محصلينو او استادانو د علمي سويې د لوړولو په موخه له ځينو بهرنيو پوهنتونونو سره د علمي اړيکو تفاهم ليکونه لاسليک کړي، چې له مخې يې کولی شي خپلې تجربې او لاسته راوړنې سره شريکې کړي.

کرنې رياست: په پکتيا کې د ۳۶ ميليونه افغانو په لگښت لس استنادي ديوالونه جوړېږي

د پکتيا ولايت چارواکي وايي، چې د کرنې وزارت د کرنې او خورو خونديتوب بېړنۍ پروژې او د ياد ولايت د سيمه ييزو شوراگانو ترمنځ د لسو استنادي ديوالونو د رغولو تړونونه لاسليک شول.

د ياد ولايت د کرنې رييس محمد دين مومند وايي، چې د يادو لسو پروژو ۹۰ سلنه لگښت د کرنې وزارت او لس سلنه لگښت يې د کليوالي شوراگانو له خوا ورکول کېږي، چې د پکتيا د مرکز په گډون د دغه ولايت د احمد خېلو، ډنډ پټان او شوک ولسواليو اړوند په بېلابېلو سيمو کې به يې چارې پيل شي. د مومند په خبره، د دغو پروژو په پلي کېدو سره زرگونه جريبه ځمکه خوندي او د سيمې خلکو ته د کار زمينه برابريږي. نوموړی دغه راز زياتوي، د دغو پروژو توليز لگښت ۳۶ ميليونه افغانۍ دي، چې د دريو مياشتو په ترڅ کې بشپړېږي او موخه يې له تخریب څخه د کرنيزو ځمکو خوندي کول، د اوبو د ضايعاتو مخنيوی او د اوبو د لارو چارو سمون دی.

برشنا شرکت: در شش ماه گذشته ۳۹ پایه برق وارداتی در کشور تخریب شده است

طبق اعلام شرکت برشنا، در شش ماه گذشته ۳۹ پایه برق وارداتی در کشور با انفجار ماین منهدم و تخریب شده است. این شرکت از مردم خواسته است که برای چگونگی حفاظت پایه‌های برق طرح ارائه کنند. شرکت برشنا می‌گوید که انهدام و تخریب ۳۹ پایه برق در شش ماه گذشته میلیون‌ها افغانی هزینه روی دست این شرکت گذاشته است. افزون بر این تخریب پایه‌های برق که بیش‌تر در شمال کابل به وقوع می‌پیوندد، سبب قطعی برق در کابل و ولایت‌های مسیر برق وارداتی شده است.

شرکت برشنا حفاظت از پایه‌های برق را مسوولیت همه شهروندان به ویژه نیروهای امنیتی توصیف کرده است. این شرکت از همه شهروندان کشور خواسته است که طرح خود را برای حفاظت و جلوگیری از انهدام پایه‌های برق ارائه کنند.

عبدالظاهر سالنگی، نماینده پروان در ولسی جرگه، پیش‌تر برای شناسایی عوامل تخریب پایه‌های برق ۵۰۰ هزار افغانی جایزه تعیین کرده بود. در پی تخریب پایه برق در پروان و نیز واژگون شدن دو پایه در ولسوالی پغمان کابل اکنون نیز برق بخشی از پایتخت قطع شده است.

مسیر

ورځپاڼه
www.maseerdaily.af
نوی لید، نوی مزل

یکشنبه د ۱۴۰۰ د چنگاښ ۱۳ مه | د ۲۰۲۱ د جولای څلورمه | ۷۴۳ مه گڼه

د بگرام هوایي اډې له تخليبي وروسته؛

وال سټريټ ژورنال: امريکا له افغانستانه د خپلو ډيپلوماټانو پر اضطراري ايستلو کار کوي

د افغانستان وضعیت پر کومه روان دی؟

مخ ۳

پلان شوې جگړه او بې پلانه سوله

مخ ۲

د جو بایډن لپاره بد خبر، د افغانانو لپاره پر ښه خبر بدلېدلې شي؟

مخ ۲

ملي او نړيوال بنسټونه: ملگري ملتونه دې د افغان ملکيانو پر وړاندې شوي جنایتونه وڅېړي

مخ ۲

بهرنيو چارو وزارت: په افغانستان کې د تاوتریخوالي ډېرېدو د سيمې امنيت هم له گواښ سره مخ کړی

خواوو څخه يې غوښتي وو چې جگړه پای ته ورسوي او په افغانستان کې د تلپاتې سولې لپاره رغنده مذاکرات پيل کړي. د نوموړې په خبره، د جگړې ښکېل لوري بايد په افغانستان کې د تلپاتې سولې ټينگېدو لپاره خپلې هڅې يوازې تر خبرو نه، بلکې واقعي اقدامات تر سره کړي. خو د افغانستان د بهرنيو چارو وزارت زياته کړې: «طالبانو سولې ته د رسېدو لپاره خپلې ژمنې نه دي ترسره کړي او د تاوتریخوالي کچه يې هغې کچې ته لوړه کړې، چې حتی د سيمې امنيت او ثبات له گواښ سره مخ کوي.»

بهرنيو چارو وزارت وايي، په افغانستان کې د طالبانو د تاوتریخوالي ډېرېدل سيمه ييز امنيت هم له گواښ سره مخ کولی شي. دغه وزارت په يوې اعلاميې کې ويلي، په داسې حال کې چې له افغانستان څخه د بهرنيو ځواکونو د وتلو بهير د بشپړېدو په حال کې دی، طالبانو په هېواد کې خپلو بریدونو ته زور ورکړی او دا چاره د سيمه ييز ثبات هم گواښلی شي. دا په داسې حال کې ده چې د روسيې د بهرنيو چارو وزارت وياندې ماریا زاخاروا تېره اونۍ په افغانستان کې د طالبانو د بریدونو د زياتوالي په اړه اندېښنه ښودلې وه او په دغه هېواد کې د جگړې له ښکېلو

کتاب مو
د ژوند ملگری کړئ

Aksos
اکسوس کتابلورنځی

کابل درېیمه ناحیه، د دهبوري پارک جنوبي دروازي ته مخامخ

0798-98-9696, 0202504652 | Aksos Book Store
www.aksosbookstore.af | aksosbookstore@gmail.com

سرليکنه

د جوبایډن لپاره بد خبر، د افغانانو لپاره پر ښه خبر بدلېدلی شي؟

له بگرام هوايي اډې د ټولو امریکایي ځواکونو له وتلو وروسته د امریکا ولسمشر جو بايډن د ژورنالېستانو له پرله پسې پوښتنو سره مخ شو. بايډن چې په یوه خبري کنفرانس کې خبرې کولې، دغو پوښتنو نارامه کړ او غوښتنه یې وکړه چې «د خوښۍ د خبرونو» په اړه ترې وپوښتل شي؛ لکه دا چې د امریکا اقتصاد ښه وده کړې او د کرونا ویروس نوي سلنه کم شوی دی. د بگرام له هوايي اډې څخه د ټولو امریکایي ځواکونو له وتلو وروسته اوس امریکایي چارواکي له دې پوښتنو سره مخ دي، چې په افغانستان کې څه پېښونکي دي او د دوی راتلونکي گامونه به څه وي؟ په افغانستان کې د امریکا جگړه د وروستیو امریکایي ولسمشرانو لپاره په واقعي مانا یو سرخوړی و، ځکه چې امریکایي ځواکونه په افغانستان کې له مرگ ژوبلې سره مخ وو، امریکا میلیارډونه ډالره لگول او جگړه یې کوله، خو دوی له دې سره سره طالبان مات نه شوی کړلی، بلکې طالبان لا پیاوړي کېدل او زیاتې سیمې یې لاندې کولې. د امریکایي ځواکونو پر وړاندې نفرت ورځ تر بلې زیاتېده او د امریکا له ملاتړه برخمن حکومت هم په پراخ فساد او خپلمنځي اختلاف کې ډوب و. له همدې امله ورځ تر بلې د امریکا بېړۍ په افغانستان کې ډوبېده، جگړه اوږدېده او امریکا د ماتې خوا ته روانه وه. امریکایي ولسمشرانو به پرله پسې د افغانستان د جگړې د ختمولو ژمنې کولې، خو نه توانېدل چې بالاخره پخواني ولسمشر ډونالد ټرمپ په یو ډول خپله ماتې ومنله او د لویې ناکامۍ د مخنیوي لپاره له طالبانو سره خبرو ته کېناست، هوکړه یې وکړه او له افغانستان څخه یې د امریکایي ځواکونو وتل پیل کړل چې پاتې یې هم دا دي نوی ولسمشر جوبایډن تکمیلوي.

امریکایي ځواکونه وځي او امریکا به بیا هم په افغانستان کې یو ډول ښکېله وي، ځکه د افغانستان راتلونکی مخامخ پر امریکا اغېز کوي. اوس هم امریکا ته سخته ده چې حالات کنټرول کړي او خپل ځان ته د ممکنه زیان مخه ونیسي. د دې تر څنګ له افغانستان څخه د امریکایانو وتل او بیا د بگرام په شان د لویې اډې پرېښودل د امریکا د ماتې تصویر ورکوي. همدا تصویر د امریکا د زبرځواکۍ حیثیت ته زیان اړوي او همدا هر امریکایي مشر ځوروي او آن په دې اړه خبرې یې هم ناراموي. که د بگرام هوايي او نظامي اډه د امریکایي ولسمشر لپاره بد خبر شوه، خو د امریکایي ځواکونو وتل د هر افغان لپاره ښه خبر دی او پرې خوشاله دي. امریکا به هڅه وکړي چې د ځان لپاره دا بد خبر زموږ لپاره هم بد خبر کړي، خو افغانان باید اجازه ور نه کړي. په افغانستان کې د جگړې دوام او د سولې مخنیوی هغه څه دي چې زموږ ښه خبر پر بد خبر بدلولی شي. له همدې امله د جگړې ټول ښکېل لوري او عام خلک باید په ټول توان هڅه وکړي چې د سولې او سیاسي جوړجاړي له لارې د خپلمنځي جگړې مخه ونیسي. امریکا او نور به هڅه وکړي او کوي یې چې د سولې خبرې ناکامې شي او جگړه دوام وکړي، خو موږ باید دا هڅې شنډې کړو، یو بل ته لاسونه ورکړو، سوله وکړو او د تېر پر خلاف ثابتته کړو چې موږ د جگړې په ډگر کې د بریا تر څنګ په سیاسي ډگر کې هم بریا خپلوو، خپل ځان، خپل دولت او خپل هېواد جوړوو.

پلان شوي جگړه او بي پلانه سوله

ليکنه: عبدالوحيد وحيد

په قطر کې د وخت تېرولو، ناندریو وهلو، د یو بل په پره گڼلو، د یو بل پر وړاندې د سپکو الفاظو او اصطلاحاتو کارولو پر ځای د دوحې مذاکراتي ټیمونو ته د A پلان، B پلان او C پلان په توگه د جگړې د ختمولو لپاره ځانگړي، په ملي گټو ولاړ، متمایل، د عمل وړ او په مشخصو غوښتنو راڅرخول شوي مختلف وړاندیزونه کړي وای. له بده مرغه چې تر اوسه د دواړو خواوو له لوري داسې طرحه نه ده وړاندې شوې چې په ځمکنیو حقایقو ولاړه او د توجیه وړ وي.

د پوستو او ولسوالیو له مسلسل سقوط او د سترو ښارونو له نسبتاً خوندي حالت څخه داسې ښکاري چې د جگړې لپاره بشپړ پلان او د اړوندو اړخونو تر منځ همغږي هم شته؛ خو سولې ته ظاهراً هیڅ پلان او پروگرام نه تر سترگو کېږي. که اوسنی کړکېچن، امنیتي او سیاسي بد وضعیت دوام کوي او دواړه اړخونه په ملي او بین المللي کچه له فشار لاندې رانشي، نو په نابیره توگه او یا د کوم مرموز پلان له مخې د نظام د چورلټ سقوط وړاندوینه به دروغ نه وي او د دغه ډول ممکنه سقوط په تړاو د چارواکو اوسنی سیاسي سکوت به بورنوکي پایلې ولري.

بخت ازموینکو ته هم وایم چې دلته څو ځله مخکې هم سقوط تجربه شوی دی، خو هیڅ فاتح په نظام جوړولو باندې نه دی بریالی شوی. موږ د نړولو مهارت لرو، خو جوړول بیا راڅخه پاتې شي او یو بل فاتح د سقوط پړاوونه بشپړ کړي. سقوط مه لمانځئ، اوس هم وخت شته. ژور فکر وکړئ. دغه ملت اوس سولې ته اړتیا لري. که غني د واک د جنون او د قحط الرجال په ویروس اخته و او هیواد یې بحران ته ورساوه، نو له تاسو مو غوښتنه دا ده چې تاسو هغه د پخوانیو ناکامو فاتحینو تېروتنې مه تکراروئ. دغه هېواد ته د فاتح ځواک په توگه نه، د مالک په سترگه وگورئ، ستاسو خپلې او ستاسو د اسلافو سهوې او د ناکامۍ لاملونه وارزوئ، ځواک ښه دی، خو یوازې ځواک هم ستونزه نشي حل کولای.

دیموکراسۍ په نوم له زر، زور، توپونو او د الوتکو له غوږمیا سره گډه ناپږېته نسخه زموږ په لابراتوار کې له ازموینو لاندې ونیوه، خو داسې کړنې یې وکړې چې اوس د دیموکراسۍ مخکښان هم ورباندې شرمیږي. موږ په خپلو دودیزو عقایدو ولاړه ټولنه یو. بدلون یوازې د ژورې اړتیا او یا هم د سپېڅلي تربییون له ادرس څخه منو.

غیرمتزلزل باور لرو چې غني د یو متعهد ملي او ولسواک مشر په توگه نه کار کوي او نه یې هم وړتیا لري. د ښې حکومتولۍ، پیاوړي کاري ټیم جوړولو کې سترې نیمگړتیاوې لري، د لوېدیځوالو د حمایت تر لاسه کولو لپاره یې داسې عجیب او غریب کارونه وکړل، چې نه یوازې خپل ملت یې له حکومت څخه بېزاره کړ، بلکې د غرب حمایت یې هم تر لاسه نکړای شو. نوموړي د واک لپاره هر ډول معاملې وکړې. فساد سیستماتیکه ښه خپله کړه، خو موږ بیا هم له نسکور او پاشلي حکومت څخه د غني فاسد حکومت په مراتبو ښه گڼو. البته دا به له عیني واقعیتونو سره ټکر وي چې د ولسمشر غني تېرو تخلفاتو او تخطیو ته له کتو وروسته هم فکر وکړو، چې په زعامت کې له بدلون پرته به زموږ ستونزه حل شي. اوس خو لا داسې ښکاري چې غني په خورا تیزی سره وخت له لاسه ورکوي.

د اوس لپاره خو طالبان فکر کوي چې د سقوط تسلسل او له امریکا سره هوکړه واک ته د هغوی د رسېدو پیل دی. غني بېچاره د سربو له کمبود سره مخ دی. د واک د غځولو په ویروسي رنځ اخته دی. له ستونزمن حالت سره له مخکې کیدو وروسته فکر کوي او بیا احساساتي گام پورته کوي. خپله جگړه یې د واشنگټن دفاع بلله، خلیلزاد یې ستایه، خو اوس پوه شو چې هر څه خوب او خیال وو. څومره به ښه وای چې طالبانو د بهرنیو ځواکونو د وتلو له هوکړې وروسته له افغانانو سره د خپلو ستونزو د هوارولو ژمنو او افغان حکومت د بین الافغاني مذاکراتو په ترڅ کې سولې ته رسېدل خپل مسوولیت گڼلای وای. دواړو خواوو

پیاوړې او د سولې مخه یو ځل بیا تر یوه نامعلوم وخت پورې ډب شي. په جگړه کې له ولسمشر څخه نیولې تر والي پورې د هیڅ مشر زوی گډون نه لري. د هیڅ مشر کورنۍ د جگړې په لیکو کې د خپل فامیل د وژل شوي غړي جسد ننداره نه کړ. په جگړه کې زموږ د عام ولس د بچیانو وینه توپېږي. خویندې کوندې کیږي، میندې بورې کیږي، د پلرونو د ملا تیر ماتېږي، خورکۍ ته د اختر کالیو راوړلو پسې د تللیو وروڼو جسدونه راوړل کېږي، افغان ماشومان یتیمان کیږي او بالاخره د هیواد راتلونکی مو تیاره کیږي. اوس خو اصفهان او ډیلی هم نه فتحه کوو چې دومره په هسکه غاړه یې کیسې وکړو او یا هم ورباندې وویاړو. خپلې ولسوالۍ نن له یوه لاس څخه بل لاس ته تلل یو عیب او سبا له فاتح څخه مفتوح ته راگرځېدل یې بل عیب دی.

د جگړې د خاتمې لپاره د خپلو ټولو وړتیاوو کارولو ته اړتیا ده. د یوه هېواد وگړي، د یوه رب منونکي، د یوه اسماني کتاب پلویان، د یوه پیغمبر امتیان او د یوه ملت افراد په خپل منځکې سره وژني نو افتخار په څه؟ عسکر او که طالب مو ووژل، نو د افغاني مورکۍ د زرگي ټوټه مو ورڅخه واخیسته. که له ځان څخه د دفاع حق ومنم، نو بیا هم د تأسف خبره ده چې د ورور وژلو ته بل ورور ولې مجبور شو؟

څو لسیزې وشوې چې زموږ له هیواد څخه د سیستمونو د ازموینو لابراتوار جوړ شوی دی. هر بخت ازموینو کې افغانستان ته زموږ له عقایدو او دودونو سره په ټکر کې پردې افکار له ځان سره راوړل. چا د بورژوازي دیکتاتورۍ پر وړاندې د مبارزې په موخه په پرولتاریا دیکتاتورۍ خبرې کولې، خو له دواړو دیکتاتورۍ سره یې یو ځای سر وخور، چا اسلامي نظام ته د نفاذ شعارونه ورکول، خو وروسته معلوم شول چې د واک حرص ورباندې غلبه کړې وه. چا د دین په نوم د دودونو په ښاري ټولنه کې د تطبیق هڅه وکړه، خو نه د ښار شو نه د کلي او چا هم د پاپولیستي

له بده مرغه په افغانستان کې سیاست د پوخوالي او کره توب هغې کچې ته نه دی رسیدلی، چې له نړیوالو معیارونو سره پرتله شي. دلته عموماً د سیاسي بریاوو لپاره د عامه خلکو د کمزوري کولو اصل کارول کېږي. دروغ ویل، چل، فریب، دوکه، هوايي ژمنې کول، د خپلې سپېڅلتیا د تبلیغاتو لپاره د ښو مقلدینو پیدا کول، د عامه ولس د باور تر لاسه کولو لپاره عبادت کول، مذهبي ځایونو ته تلل، له ولس سره د الفاظو په کچه ځان خواخوږی گڼل، د قوم، سمت، ډلې او ژبې د حق غوښتنې لپاره د مبارزې چیهه اوچتول، د زنده باد ویلو لپاره د گوسفندي خلکو پیدا کول، له خلکو سره د خبرو پر مهال د خاورې هیواد او د ملي گټو لپاره د قرباني ورکولو دروغجنې چیهې وهل د سیاست د بریا ضمانت گڼل کېږي. زموږ د سیاست لوېغاړې پوهیږي چې په دغه هېواد کې د دین، هیواد، سولې، قوم او ژبې د چوپړتیاوو سوژې د سیاسي بریا ضمانت دی.

هر سیاستوال چې کومه سوژه ځان ته د خلکو د غولولو او د خپلو جیبونو ډکولو لپاره گټوره وگڼله، کاروي یې او کله چې فرصتونه بدلېږي نو سوژه بدلوي، خو که فرصت بالکل ختمیږي، نو زموږ سیاستوال خپل متبوع هیواد ته او یا هم دوی، تهران، کولاب او اسلام اباد ته مخه کوي او ولس پرېږدي.

زه د مقدساتو او ارزښتونو په نوم جگړه د سقوط د سناریو بریاوې، ویاړونه، یا هم عیب او بدنامي د وژل شویو انسانانو، د بورو میندو، کوندو مېرمنو، یتیمو بچیانو او در په دره تورسرو کوندو هویت ته په کتو، د روانې مجهولې او مبهمې جگړې د توجیه نیمگړې منطق او د افغانانو له تویې شوې وینې سره په ترازو کې اچوم، بیا پوهیږم چې گټه چا وکړه او زیان چا ولید. هدیرې له چا ډکې شوې او د یتیمانو لښکر چاته پاتې شو. بیا پرېکړه کوم چې دغه جگړې د ویاړ ارزښت درلود او که د ماتم کولو وړ وه؟ باور لرم چې دغه جگړه داسې ډیزاین شوې ده چې تلفات زیات، د افغانانو خپلمنځي دښمني لا

ملي او نړیوال بنسټونه: ملگري ملتونه دې د افغان ملکيانو پر وړاندې شوي جنایتونه وڅېړي

دا په داسې حال کې ده چې په دې وروستیو کې د افغانستان د بشري حقونو خپلواک کمېسیون د ملگرو ملتونو له سرمنشي انتونیو گوتربش غوښتنه کړې وه چې افغانستان ته د دغه سازمان د څېړونکو یوه ډله د ملکيانو پر وړاندې د تاوتریخوالي د پېښو په اړه د حقیقت موندلو لپاره واستوي.

د دغه کمېسیون مرستیال محمد نعیم نظري وايي چې دغه څېړنې به وکولای شي په افغانستان کې د بشري جنایتونو د عاملانو په اړه په کافي اندازه اسناد راټول کړي. د هغه په خبره: «نوي پیدا شوي ماشومان، ښځې، میندواړې ښځې، مذهبي ځایونه، پوهنتونونه، ښوونځي او په واټونو کې پر خلکو باندې بریدونه شوي، دا ټول په درنو جرمونو کې حسابیږي او اړتیا ده چې د ملگرو ملتونو سازمان دغو پېښو ته رسېدنه وکړي.»

بنسټ، د بنسټي نړیوال سازمان او د بشر حقونو ۱۴ نورو بنسټونو او سازمانونو پرې لاسلیک کړی دی. د دغه لیک په یوه برخه کې راغلي، چې د افغانستان د بشري حقونو له کمېسیونه ملاتړ کوي او ویلي یې دي چې د ملگرو ملتونو سازمان اقدام کولای شي په دغه هېواد کې د ملکيانو پر وړاندې د خونړیو بریدونو مخه ونیسي.

اعادې د لږکیو د هدفي وژنو، د بشري حقونو مدافعینو، ښځو او نجونو په اړه له غبرگونه ملاتړ شوی او د ملگرو ملتونو له کمیساری نه غوښتنه شوې چې حقیقت موندونکی پلاروی دې افغانستان ته واستوي.» دغه لیک چې د ملگرو ملتونو د بشري حقونو ادارې ته استول شوی، د بشري حقونو نړیوال فدراسیون، د انتقالی عدالت ډلې، د بشر حقونو نړیوال

نږدې شلو ملي او نړیوالو بنسټونو د افغانستان د بشري حقونو د کمېسیون د هغې غوښتنې ملاتړ کړی، چې له ملگرو ملتونو څخه یې د افغان ملکيانو پر وړاندې د شویو جنایتونو د څېړلو غوښتنه کړې وه. دغو بنسټونو ملگرو ملتونو ته په یوه لیک کې ویلي، چې د افغانستان د بشري حقونو کمېسیون غوښتنه پرځای ده او په ډېریو مواردو کې په دغه هېواد کې د ملکيانو پر وړاندې تاوتریخوالی او جنایتونه شوي دي. د ارمان شهر بنسټ مشره او د بشري حقونو نړیوال فدراسیون نایبه گیسو جهانگیری وايي، چې دغو ټولو سازمانونو د افغانستان د بشري حقونو له کمېسیونه خپل ملاتړ اعلان کړی او لازمه ده چې ملگري ملتونه دې په افغانستان کې د ملکيانو پر وړاندې تاوتریخوالی په هر اړخیزه توگه وڅېړي. جهانگیری زیاتوي: «د افغانستان د بشري حقونو کمېسیون چې د حیثیت

د افغانستان وضعیت پر کومه روان دی؟

ليکنه: احمد مدثر

بهرنيو ځواکونو په ۲۰۱۴ کال کې وتل پيل کړل او اوس يې ژمنه کړې چې د روان کال د سپټمبر تر يوولسمې دا بهير بشپړوي. دا په داسې حال کې بشپړېږي چې افغانستان له سختو ننگونو سره مخ دی. بهرنۍ لاسوهنې نه کنټرولېږي او متحد ايالات پر خپل تعهد نه ودرېږي. په تېره دا يوه مياشت کې طالبانو د جگړې له رسمي اعلان پرته ډېرې ولسوالۍ نيولې او د حکومت لخوا هم اکثريت له مقاومت پرته ورتسليم شوي دي. دا جگړه يوه تحميلي او نياپتي جگړه ده چې تحمیل يې دا دی، چې د افغانستان برخليک پرې نه دی تړلی؛ بلکې گټه يې

يو ځل بيا لوبغاړو ته ورځي. نياپتي په دې ده چې طالبان د پاکستان د پوځ په استازيتوب افغان پوځ کمزوری او که يې وس ورسې منحل کوي يې. اوس داسې ويل کېږي چې امريکا خپله ماته نه مني او د دې تحقق په موخه او همدارنگه دلته د دوی کوم حضور چې د سيمې د لوبغاړو په خاطر و، دا به وي چې دوی به نږدې ټول جنوب له ښارونو پرته طالبانو ته وروسپاري او طالبان به هڅه کوي چې په ټول افغانستان حاکم شي؛ خو دوی به په شمال کې مبارزه کوي، افغان حکومت او ملېشې به ورسره جگړه کوي او د وخت په تېرېدو به په شمال کې داعش پياوړی شي او د طالبانو مبارزه به نوره هم ونگوي.

افغان حکومت به ډېر کمزوری شي، يوازې به کابل او د لويو ښارونو په مرکزونو لږزنده تسلط ولري. کمزوری حکومت به په شمال کې د امريکا نظامي ملاتړ ته اړتيا ومومي او روسيه به هم د داعش د مهارولو په موخه لېوالتيا ونيسي او شايد روسيه سربخود او په شمال کې د داعش مرکزونه په نښه کړي. حدس وهل کېږي چې کندوز به د داعشيانو لپاره يو مهم مرکز وي او ممکن جگړې ته د بلک واټر پښه هم داخله شي. د بلک واټر مشر ډېر مخکې ترمپ ته دا اندېښنه ښودلې وه چې که ووځي، نو ممکن د امريکا په سفارت په کابل کې د داعش يا امارت بيرغ راځوړند ووينی.

چين: امريکا بايد له افغانستانه تر وتلو وروسته دغه هېواد يوازې پرېنږدي

دغه او نړيواله کچه غبرگونونه راپارولي دي. د چين د بهرنیو چارو وزير وانگ

له افغانستانه د امريکايي ځواکونو د وتلو په تړاو د چين څرگندونې داسې مهال دي، چې په دغه هېواد کې جگړې او نښتې شديدې شوي او هره ورځ پراخې سيمې د طالبانو لاس ته لوبېږي، خو د سولې خبرې لا هم په تپه ولاړه دي. بلخوا د برېتانيا پخوانی لوی درستيز لارډ ډېويډ ريچارډز، چې له ۲۰۰۶ څخه تر ۲۰۰۷ز کال پورې يې په افغانستان کې د نړيوالو ځواکونو مشري هم کړې، له بي بي سي سره په خبرو کې له افغانستانه د نړيوالو ځواکونو وتل يوه جدي تېروتنه بللې ده. نوموړي اندېښنه ښودلې چې له افغانستانه د نړيوالو ځواکونو له وتلو سره به په دغه هېواد کې يو ځل بيا کورنۍ جگړه پيل شي. د هغه په خبره:

«فکر کوم چې دا د لوبديځ د لويې تگلارې لپاره خواشينوونکې شېبه ده، موږ خپل سالم قضاوت له لاسه ورکړی، هغه هېواد چې موږ ورسره لويې ژمنې کړې وې، فکر کوم چې له بده مرغه اوس تقريباً له کورنۍ جگړې سره مخ دی، دا احتمال هم شته چې طالبان به يو ځل بيا هغه ځای بېرته خپل کړي چې په ۲۰۰۱ز کال کې يې درلود، د هېواد لوی ښارونه او ډېرې سيمې به ونيسي.» ريچارډز دغه څرگندونې داسې مهال کوي، چې امريکايي ځواکونو د بگرام پوځي اډه هم افغان حکومت ته وسپارله او په پام کې ده چې د راتلونکې سپټمبر مياشتې تر ۱۱مې به ټول نړيوال ځواکونه له افغانستانه ووځي.

د بگرام هوايي اډې له تخلي وروسته؛

وال سټريټ ژورنال: امريکا له افغانستانه د خپلو ډيپلوماټانو پر اضطراري ايستلو کار کوي

راپور کاري، چې په دې وروستيو کې د افغانستان خراب امنيتي وضعيت امريکايي چارواکي هم اندېښمن کړي او هغوی غواړي چې د خپلو ډيپلوماټانو د اضطراري وتلو لپاره پلان جوړ کړي تر څو د وضعيت د لا بې ثباته کېدو په صورت کې خپل وگړي هر څه ژر له دغه هېواده وباسي. امريکا دا پرېکړه وروسته تر هغه کوي

امريکايي ځواکونو بگرام هوايي اډه چې په افغانستان کې د امريکايي او ناتو ځواکونو د شل کلن ماموريت تر ټولو ستره پوځي اډه بلل کېده، افغان ځواکونو ته سپارلې ده. افغان حکومت هم تاييد کړې چې د دې اډې مسووليت دوی ته سپارل شوی او له دې وروسته به افغان ځواکونه له دې اډې څخه د دوی په وينا، د ترهگرۍ ضد مبارزې لپاره گټه اخلي. په ورته مهال طالبانو هم له دې اډې څخه د امريکايي ځواکونو د وتلو هرکلی کړی له ټولو بهرنیو هېوادونو يې غوښتي چې له افغانستانه خپل ټول پوځيان وباسي. له دې سره جوخت، د امريکا ولسمشر جو بايډن ويلي چې افغانان بايد په خپله د خپلو هوايي ځواکونو پر مټ امنيتي چارې سمالي کړي. بايډن دغه راز ويلي، ډاډه دی چې افغان مشران به وکولی شي چې خپل حکومت وساتي، خو نوموړی وايي اندېښنه يې دا ده چې دوی به له کورنيو ستونزو سره مخ وي او دوی بايد وکولای شي د خپل حکومت د دوام لپاره د هېواد په کچه هغه ملاتړ

خپل کړي، چې ورته اړتيا لري. بايډن دغه راز ويلي چې له افغانستانه د ټولو امريکايي ځواکونو د وتلو بهير به په څو راتلونکو ورځو کې چې په دې وروستيو کې يې اوازې خپري شوي، بشپړ نه شي. بلخوا روسيې له افغانستان څخه د بهرنیو ځواکونو وتلو ته په اشارې ويلي چې امريکا نه شي کولی له دغه هېواد څخه تر وتلو وروسته خپل سرتېري په منځنۍ اسيا کې ځای پر ځای کړي. د افغانستان لپاره د روسيې ځانگړي استازي ضمير کابلوف په خپله تازه مرکه کې ويلي، چې دوی په دې اړه مخکې له مخکې ځينې مسائل له واشنگټن سره شريک کړي او دوی هيله لري چې امريکا ورباندې غور وکړي. هغه دغه راز ويلي، افغان حکومت او طالبانو تر اوسه پورې خپلمنځي مسائل نه دي حل کړي، دوی به له نړيوالې ټولنې سره يو ځای په دې برخه کې خپلو همکاريو ته دوام ورکړي خو په خبره يې، د افغانستان د راتلونکې نظام په اړه پرېکړه د افغانانو خپل کار دی.

علامه د لوړو زده کړو موسسه

حميدالله حميدي

محصلينو د علمي سوبې د پرمختگ په برخه کې ترې ياده موسسه کار اخلي. د نوموړي په وينا، پر دې هر څه سربېره دوی د علامه د لوړو زده کړو په موسسه کې تر ۱۴ پورې بهرنۍ ژبې هم تدریسوي، څو محصلين ترې د خپلې علمي پانگې د لا

بداینې لپاره کار اخلي. ښاغلی سید حبیب علوي وايي، دوی د موسسې د لا ښه والي او پرمختگ لپاره ځینې پلانونه لري چې له هغې ډلې کولای شو د محصلينو او استادانو لپاره د لا غوره خدمتونو وړاندې کولو، له ټکنالوژۍ څخه لا ډېرې گټې اخیستنې، د تحصیلي نصاب پراختیا او معیاري کولو، د سمینارونو، ورکشاپونو او علمي پروگرامونو لپاره د یوه لوی او مجهز تالار جوړولو، د عصري او

پرمختللي کمپیوټر لوب جوړولو او پرمختللي الکترونیکي کتابتون ته چې زرگونه جلدونه کتابونه به له ځان سره ولري، اشاره وکړو. د علامه د لوړو زده کړو موسسې د اقتصاد پوهنځي رییس او استاد ښاغلی سید حبیب علوي زیاتوي، که څه هم په هېواد کې فقر، د امنیت نشتون او اقتصادي وضعیت ورځ تر بلې د ډېرېدو او خرابېدو په حال کې دی، بیا هم د لوړو زده کړو

وزارت خپلې چارې په منظمه توګه پر مخ وړي، خصوصي پوهنتونونو او د لوړو زده کړو موسسو ته منظم پلان او درسي نصاب جوړوي او ښوونیزو بنسټونو ته پوره پاملرنه لري، خو نوموړي وویل چې د دې هر څه تر څنګ له لوړو زده کړو وزارت څخه ځینې غوښتنې لکه، له لوړو زده کړو وزارت څخه غواړي څو د لوړو زده کړو د خصوصي موسسو او پوهنتونو د ظرفیت د ارتقا په برخه کې لا ډېره پاملرنه وکړي، د نوو پوهنځیو د جواز اخیستلو لپاره د لوړو زده کړو وزارت لخوا وضع شوي تضمینونه ډېر لوړ دي چې باید پاملرنه ورته وشي، پوهنتون ته د موسسو د ارتقا په برخه کې له هغوی سره مرسته وکړي او همدارنګه له لوړو زده کړو وزارت څخه غواړي څو د علمي څېړنو په برخه کې له خصوصي پوهنتونونو او د لوړو زده کړو له موسسو سره همغږي ولري او پاملرنه ورته وکړي. هغه وايي، په مساوي ډول د لوړو زده کړو د خصوصي موسسو تر منځ د تحصیلي بورسونو وېش ته باید د لوړو زده کړو وزارت لا ډېره پاملرنه وکړي او

استادانو ته یې له هېواده د باندې په علمي سمینارونو، ورکشاپونو او علمي پروگرامونو کې د گډون کولو فرصتونه برابر کړي څو یې علمي سوبه او پانگه لا بډایه شي او په پرمختگ کې ورسره مرسته وکړي.

دی. د هغه په خبره، له ۳۰ تر ۴۰ سلنې پورې تخفیف یې په خپل سمیستروار فیس کې تل خپلو محصلینو ته په پام کې نیولی او پر دې سربېره هغو محصلینو ته چې له مالي او اقتصادي ستونزو سره مخ دي، هغه محصلین چې د شهیدانو او معلولینو له کورنیو څخه دي، یتیمان دي او ورته نور چې ډېرو ته یې په وړیا توګه د لوړو زده کړو امکانات برابر کړي او ډېرو ته یې تر ۵۰ سلنې پورې تخفیف ورکړي او کم تخفیف یې له ۲۰ څخه تر ۳۰ سلنې پورې دی. د نوموړي په وينا، د دې هر څه تر څنګ هغو محصلینو ته هم تخفیف ورکوي چې اوس اوس له ښوونځیو څخه فارغېږي او د علامه د لوړو زده کړو په موسسه کې نوملیکنه کوي.

ښاغلي علوي زیاته کړه، دوی د ورځې په دوو درسي ټایمونو کې خپل محصلین د لوړو زده کړو لپاره راغواړي چې یوه یې سهارنۍ دوره ده چې له اتو بجو څخه پیل او تر لس نیمو بجو پورې دوام کوي او بله یې ماښامنۍ دوره ده چې د ماښام په څلورنیمو بجو پیل او د ماخوستن تر اوو بجو پورې دوام لري او محصلین پکې خپلو زده کړو ته حاضرېږي.

د ښاغلي سید حبیب علوي په وينا، دوی د خپلو محصلینو لپاره فعال او مجهز کتابتون لري چې ډېر تخصصي او د تحصیلي رشتو اړوند کتابونه پکې دي او محصلین کولای شي وخت ناوخت مراجعه ورته وکړي، مطالعه پکې وکړي او خپل د اړتیا وړ مالومات ترې تر لاسه کړي.

ښاغلي علوي همدا راز وویل، دوی په هېواد کې د ننه او له هېواده د باندې له ځینو پوهنتونونو او علمي مرکزونو سره نېکې اکاډمیکې اړیکې لري، چې له هغې ډلې د چین او امریکا هېوادونو له ځینو معتبرو پوهنتونو سره متقابلې علمي اړیکې یادولی شي، چې پر بنسټ یې وخت نا وخت په متقابل ډول یو له بل سره علمي تجربې او لاسته راوړنې شریکوي.

ښاغلي علوي زیاته کړه، دوی تر دې دمه خپلو ټولو فارغ شوو محصلینو ته په لوړو زده کړو وزارت کې ثبت او راجسټر شوي اسناد ورکړي دي څو یې له حقوقو او امتیازاتو څخه گټه واخلي.

د علامه د لوړو زده کړو موسسې یاد مسوول وویل، دوی د خپلو محصلینو د علمي سوبې د لا بداینې په موخه ډېر علمي سمینارونه، ورکشاپونه او پروگرامونه پیل کړي. مجهز کتابتون، مجرب استادان او ډېر نور امکانات هغه څه دي چې د

علامه د لوړو زده کړو موسسه چې په کابل ښار کې موقعیت لري، په ۱۳۹۳ کال کې یې پر فعالیت پیل وکړ. د علامه د لوړو زده کړو موسسې د اقتصاد پوهنځي رییس او استاد ښاغلي سید محمد علوي وویل، دوی له پیله تر دې دمه دوه پوهنځي، اقتصاد او کمپیوټر ساینس لري. د نوموړي په وينا، له فعالیت څه موده وروسته یې د حقوقو او سیاسي علومو د پوهنځي د جواز اخیستلو چارې هم تقریباً بشپړې کړې وې، چې د ولسمشر د فرمان پر بنسټ خصوصي پوهنتونونو ته د نوو پوهنځیو د جواز د نه صادولو پر اساس یې چارې وځنډېدې.

ښاغلي علوي همدا راز وویل، دوی اوسمهال د دوو پوهنځیو او څلورو ډیپارټمنټونو په چوکاټ کې خپلې تدریسي چارې پر مخ وړي، چې اقتصاد پوهنځي یې دوه ډیپارټمنټونه مالي او اداري او تشیيات ډیپارټمنټ لري او کمپیوټر ساینس پوهنځي یې هم د شبکې او ډیټابیس ډیپارټمنټونه لري.

د ښاغلي علوي په وينا، دا چې دوی په دوو درسي ټایمونو کې محصلین د لوړو زده کړو لپاره ورغواړي او په ټولګیو کې یې هم د نارینه او ښځینه محصلینو شمېر توپیر کوي، نو ویلای شو چې په ټوله کې شاوخوا ۱۰۰۰ محصلین لري چې زیاته برخه یې ښځینه محصلینې تشکیلوي.

ښاغلي سید محمد علوي همدا راز زیاته کړه، دوی تر دې دمه په دريو دورو کې محصلین فارغ کړي او تمه ده چې خپله څلورمه دوره محصلین هم په نږدې وختونو کې فارغ او ټولنې ته یې د خدمت په موخه وړاندې کړي.

نوموړی وايي، دا چې د هېوادوالو اقتصادي وضعیت ورځ تر بلې خرابېږي، ځوانان د لوړو زده کړو د تر لاسه کولو لپاره د لوړو فیسونو د ورکړې توان نه لري او فارغ شوي محصلین یې د دندو پیدا کولو په برخه کې ډېر کله له ستونزو سره مخ کېږي، نو د علامه د لوړو زده کړو موسسې د نوو جذب کېدونکو محصلینو کچه هم د نورو خصوصي پوهنتونونو او موسسو په شان د هر کال په تېرېدو سره کمزنگه کېږي او همدا لامل دی چې هر کال د تېر په پرتله کم شمېر نوي محصلین جذبوي او د لوړو زده کړو اسانتیاوې ورته برابرېږي.

د علامه د لوړو زده کړو موسسې د اقتصاد پوهنځي رییس ښاغلي سید حبیب علوي زیاته کړه، دوی له پیله تر دې دمه خپلو محصلینو ته په مختلفه کچه تخفیف ورکړي

انسان د مانا په لټون

لیکوال: ویکتور فرینکل
ژباړن: میرا حمید یاد

د بېگار د کمپ (زدان) تجربې

د گوتې د اشارې په کیسه یې په همغه شپه پوه کړم. دا د ژوند او مرگ لومړنۍ ټاکنه وه. زموږ د موټر ډېره برخه، نږدې ۹۰ سلنه خلکو ته د مرگ گوته وڅوڅېده او دا پرېکړه په څو راتلونکو ساعتونو کې عملي شوه. چپ اړخ ته تللي خلک د اورگاډي له تمخایه مستقیماً د انسان سپڅلو تنورونو ته واستول شول. د همدې تنورونو یوه کارکوونکي راته وویل، د تنورخانې پر دروازه یې په څو اروپایي ژبو «لمبل» کلیمه لیکلې ده. هر بندي چې ورننځي، لومړی ورته یو صابون ورکول کېږي او وروسته چې څه کېږي، هغو کیسو کولو ته دلته اړتیا نه شته. دا کیسي ډېرو خلکو لیکلې دي.

زموږ له ډلې یو څو تنه ژوندي پاتې وو او په همدې شپه پر دغه حقیقت پوه شوو. دلته مې له پخوانیو بندیانو پوښتنه وکړه چې زموږ نور ملګري یې چېرته ولېږل؟

هغوی راته وویل:
-چپ لاس ته یې ولېږل؟
ما ورته وویل:

-هو
راته وې ویل:
-نو هلته یې گوره.
ما ورته وویل:

-چیرته؟
څو سوه متره لرې یوه نل ته یې اشاره وکړه چې توره لږه ترې د پولند (لهستان) څر اسمان ته پورته کېده او په ورپڅو کې ورکېده. راته وې ویل:

-ستا ملګري هغه دي، جنت ته الوځي روان دي.
زه بیا هم پر دې خبره پوه نه شوم، اخر یې راته سپینه خبره وکړه.

ښه له ما نه کیسه گډوډه شوه. موږ چې سهار مهال دې کمپ ته راوستل شوو، له هغه وخته د شپې تر پېرېدو پورې راته د ارواپوهنې له اړخه لا ډېر اوږد مزل پروت و.

د SS پوځونه راسره راروان وو. ډک ټوپکونه ورسره وو او موږ یې د اورگاډي له تمخایه روان کړو. له برېښنايي اغزن سیم نه یې وارولو او پنډغالي (کمپ) ته یې ننویستو. لومړی یې د پاکوالي (لمبلو) برخې ته بوتلو. څوک چې له لومړۍ ټاکنې بریالي راوتی وو، د هغوی دا رښتینې لمبا وه. په دې وخت کې بیا د خلاصون یو وهم (تمه یا تصور) راسره پیدا شو. د SS پوځیان راته ښه ښکارېدل. دستي یې پر لامل پوه شوو. دوی یوازې تر هغې راسره ښه وو چې زموږ پر مړوندونو یې ساعتونه ولیدل او خوله یې خوره کړه چې رانه یې واخلي. نو ښه نه وه چې موږ ورته پخپله ورکړي وای او هغو ښایسته افسرانو باید ولې ساعتونه نه درلودای؟ ښایي یوه ورځ یې همدا نېکې بېرته راستنه کړې وای.

موږ په یوه هنګر کې کېنول شو. داسې ښکارېده لکه مکروب ضد خونه چې وي. په دې وخت کې د SS کسان راغلل او زموږ مخې ته یې هغه کمپلې خپرې کړې چې خپل ساعتونه او نور شيان مو باید پرې ایښي وای. په موږ کې لا داسې ساده گان هم وو، دا وخت به یې هم د SS کسانو ته ویل چې دا د کوژدې ځلی، نښان یا یو بل بختور شی له ځان سره ساتلای شم؟ هېڅوک لا هم پر دې حقیقت نه پوهېدل چې هر څه به رانه اخیستل کېږي.

په زړه کې مې ویل راځه د یوه پخواني بندي باور راخپل کړه. ورنږدې شوم. د خپلې کورتۍ جیب ته مې اشاره وکړه. یو تاو شوی کاغذ مې ورته وښود، ومې ویل: «دا زما د یوه علمي کتاب مسوده ده. زه پوهېږم چې ته به څه وايي. له دې ځایه چې ژوندی وځم، دا به لوی غنمیت وي او که تمه وي، نو یوازې همدا باید ولرم؛ خو زه پر دې شیانو فکر نه شم کولای. هر څنګه چې وي، دغه لیکنې باید له ځان سره وساتم، ځکه ډېر عمر خوارې مې پرې کړې ده. سر دې خلاصېږي که نه؟»
دوام لري...

هغه درسونه چې یوازې شتمن کسان یې اولادونو ته ور زده کوي

ژباړه: صفی الله پادشاه

هم نه یاست، پوهېږی چې د شتمنېدو لپاره باید کار وکړئ او نوښت رامنځته کړئ. سره له دې چې مور ټول غواړو چې د شتمنېدو او پیسو لاسته راوړلو په خاطر باید په یوه ځای کې پر دنده وگمارل شو، باید په یاد ولرو چې تل هم نشو کولای د نورو لپاره کار وکړو، بالاخره باید د خپل یوه نوي کاروبار لپاره خپله لاره پیدا کړو او پر بنسټ یې وده او پرمختګ وکړو.

که څه هم مور د شتمنو پلرونو زامن نه یو چې باید دغه درسونه یې مور ته را زده کړي وای، خو مور خپله کولای شو یاد درسونه او لارښوونې خپلو اولادونو ته ولېږدوو. خو تر دې مخکې باید هغوی په ښه توګه زده او درک کړو. نو راځئ پوه شو چې یاد مالي درسونه څه دي:

لومړی مالي درس: له محدودو سرچینو څخه غوره ګټه اخیستنه

ډېری ماشومان ډېر کله له خپلو میندو او پلرونو څخه غواړي څو هغوی ته د لوبو وسایل، شیریني باب او ډېر نور هغه توکي چې په یوه پلورنځي کې شته، واخلي. که چېرې ستاسو ماشومان هم په پرله پسې ډول له تاسو دا ډول غوښتنې لري، باید هغوی ته د پیسو د محدودوالي مفهوم ور زده کړئ. هغوی ته ور زده کړئ چې مور او پلار باید د پیسو لاسته راوړلو لپاره کار وکړي، څو وکولای شي چې خپل او ستاسو د اړتیا وړ توکي وپېري.

که چېرې ستاسو اوسنی بودیجه او پانګه اجازه درکوي، کولای شئ هغوی ته ووايي چې په یوه وخت کې باید یوازې یو شی وپېري، له دې پرته باید پر دې پوه شي چې د هغه توکو د پېرلو پایله، چې لګښت او پیسې یې نه لري، د خوښې وړ کار نه دی. هغوی ته ور زده کړئ چې په بې پروا توګه د هر څه پېرل او پیسې پر بې مانا توکو مصرفول، کولای شي د هغوی پانګه او شتمني ختمه کړي او نور به ونه شي کولای چې خپل د اړتیا وړ توکي او وسایل وپېري.

په دې توګه ماشومان کولای شي چې خپلې اړتیاوې د لومړیتوبونو پر بنسټ عیارې کړي او د خپلو اړتیاوو له منځه څو مهمې هغوی انتخاب کړي. ان که تاسو شتمن هم یاست او د بودیجې یا پانګې له اړخه کوم محدودیت نه لری، بیا هم باید خپلو ماشومانو ته دغه مفهوم ور زده کړئ.

د ښارونو ډېری پخوانیو اوسېدونکو به خپل اولادونه له نورو کاروبار لرونکو ملګرو سره د کار زده کوونکو په توګه ګمارل، څو په خپله وکولای شي یو عاید ولري او پر دې پوه شي، هغه پیسې چې له ځان سره یې لري، یوه محدوده سرچینه ده او باید غوره ګټه ترې

مور او تاسو ډېر کله د شتمنو خلکو د اولادونو په هکله خبرې کوو او وینو یې چې له خپلو پلرونو څخه ورپاتې پیسو او شتمني د هغوی ژوند ارامه او سوکاله کړی دی؛ خو دا چې هغوی له ښه چانس او بخت څخه برخمن دي او له مادي اړخه په شتمنو کورنیو کې نړۍ ته راغلي، یو حقیقت دی او سترګې نشو پرې پټولای.

خو هغه څه چې د دغه ډول کسانو په هکله مهم دي، هغه درسونه دي چې له خپلو شتمنو پلرونو څخه یې زده کړي دي. دا چې هغوی په دا ډول کورنیو کې زیږېدلي او را لوی شوي دي، دا د هغوی خپل بخت او چانس دی، خو د پلرونو په هکله یې موضوع توپیر کوي. د هغوی پلرونه اړ وو څو خپله لاس پکار شي، خپل ژوند پر پښو ودروي او له همدې امله اړ شول څو د پیسو ګټلو، شتمنېدو او د شتمني زیاتولو پر لارو چارو ځان پوه کړي.

په دې ډول هغوی وتوانېدل څو د ژوند په اوږدو کې د خپل ځان او کورنۍ لپاره ډېره شتمني را ټوله کړي. که چېرې دغه کسان خپله ټوله شتمني له لاسه ورکړي، کولای شي د یوې لنډې مودې په اوږدو کې هر څه بېرته لاسته راوړي. لکه هنري فورډ، هغه د پیسو لاسته راوړلو او شتمنېدو پر راز پوه شوی و. د دغې ادعا دلیل کولای شو د یوه خبریال پوښتنې ته د فورډ په نوم د موټر جوړولو کمپنۍ د بنسټګر، هنري فورډ له ځواب څخه تر لاسه کړو. کله چې خبریال له هنري فورډ څخه پوښتنې چې: ښاغلی فورډ! که چېرې تاسو خپله ټوله شتمني په یوه شپه کې له لاسه ورکړئ، څه کوئ؟

هنري فورډ ځواب ورکړ، باوري یم چې د خپلې اوسنۍ شتمني دوه برابره به یوازې د پنځو کلونو په اوږدو کې بېرته لاسته راوړم. د شتمنېدو دغه راز او رمز او مالي درسونه چې د فورډ په څېر شتمنو کسانو په تجربې ډول تر لاسه کړي او زده کړي دي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول یې خپلو اولادونو ته هم لېږدوي. څرنگه چې پوهېږئ، د فورډ د موټر جوړولو شرکت ان اوس هم فعال دی او د امریکا په سطحه د موټر جوړولو یو لوی شرکت ګڼل کېږي.

همدارنگه هغه شتمن اولادونه چې په هکله مو یې خبرې وکړې، که څه هم د خپل ژوند یوه ځانګړې دوره یې پر لګښت کولو تېره کړې او هغه د چا خبره د خپلو پلرونو پیسې یې ګوډې او ګازرې کړې دي، خو تر څنګ یې هغوی د خپلو شتمنو پلرونو د مالي درسونو او لارښوونو وارثین هم دي او له یادو درسونو څخه په خپل ژوند کې ګټه اخلې.

خو که چېرې تاسو د یوې شتمنې کورنۍ اولاد

که څه هم دغه موضوع ډېرو ته د ارزښت وړ نه ښکاري، خو ماشومان باید پر دې پوه شي چې هغوی په ورځ کې څلورویشت ساعته وخت لري او د یاد وخت د مصرفولو لپاره دوی لارې لري. ایا له دغو څلورویشت ساعتونو څخه تر ټولو ډېره ګټه واخلي، او یا دا چې یاد فرصت له لاسه ورکړي؟

کت مټ لکه د اوږې رخصتۍ، چې په پوره توګه ازادې لري څو هغه کړنې چې زړه یې غواړي، تر سره کړي او یا دا چې کار پکې وکړي. د بېلګې په توګه، هغوی په خپلو رخصتو کې د پیسو لاسته راوړلو لپاره یو کار تر سره کوي، کوم څه پلوري، مطالعه کوي او یا له خپلو همزولو سره لوبې کوي.

هغوی باید پوه شي چې د ورځې په اوږدو کې له خپل وخت څخه د ګټې اخیستو په تړاو د هغوی تصمیمونه کولای شي د هغوی پر راتلونکي ژوند باندې اغېزه وکړي.

یو چینی متل دی چې وايي: د یوې ونې د کرلو لپاره تر ټولو غوره وخت، شل کاله مخکې و او بل تر ټولو غوره وخت یې همدا نن دی.

له دې هر څه سره سره، یوه د ارزښت وړ نظریه دا ده چې خپلو اولادونو ته اجازه ورکړئ څو هغه کړنې لېست کړي چې غواړي په خپلو رخصتو کې یې تر سره کړي. تر څنګ یې کښنئ او د راتلونکي لپاره د هغوی د انتخاب کولو پر ګټو او لاسته راوړنو بحث وکړئ.

د دا ډول فعالیتونو له تر سره کولو څخه موخه دا ده، څو ماشوم د وخت د مدیریت کولو پر مفهوم پوه شي او خپل وخت بې ګټې تېر نه کړي. اجازه ورکړئ څو ستاسو په لارښوونو سره له خپلو رخصتو خوند واخلي.

دا تر ټولو هغه غوره مالي درسونه وو چې کولای شئ خپلو اولادونو ته یې ور زده کړئ او اجازه ورکړئ چې د خپل وخت یوه برخه پر لوبو کولو تېره کړي. په باوري توګه چې پاتې نور مالي درسونه به په راتلونکي کې په پوره لېوالتیا سره په خپله زده کړي.

زما پوښتنه له تاسو څخه دا ده: تر ټولو ارزښتمن درس چې له خپل پلار څخه مو زده کړئ، څه و؟

پر ځواب مو فکر وکړئ، هغه متل په پام کې ونیسئ چې وايي: پلار ګټلي، زوی ته اسان دي. همدا اوس لاس پکار شئ او په ژوند کې مو د کاروبار هغه لوری غوره کړئ، چې پر بنسټ یې په راتلونکي کې د سوکاله او شتمن ژوند خاوندان کېږئ، نه داسې ژوند چې ان د یوې کوچنۍ اړتیا د پوره کولو لپاره هم بل چاته محتاج و اوسئ.

واخلي. یوه غوره نظریه دا ده چې خپل ماشوم مو د خوراكي توکو نږدې یوه پلورنځي یا سوپر مارکېټ ته بوځئ او یو څه پیسې ورکړئ، هغه ته اجازه ورکړئ څو په پلورنځي کې وګرځي. په دې ډول شرایطو کې باوري کېږي چې د خپلې اړتیا وړ توکو د اخیستلو لپاره کافي اندازه پیسې لري. هغه باید پر دې پوه شي چې څه څه ته اړتیا لري او څه ډول کولای شي چې د خپلو اړتیا وړ توکو او وسایلو د اخیستلو لپاره بودیجه په مناسبه توګه مدیریت کړي.

دویم مالي درس: باید پوه شئ چې څه ډول شی وپېرئ

ماشومان تل غواړي هغه راښکونکي او په زړه پورې توکي چې په یوه پلورنځي کې یې ویني، وپېري. دا کېدای شي تاسو ته یو غوره فرصت وي څو هغوی ته ور زده کړئ چې په پلورنځي کې ټول شته د اړتیا وړ توکي وڅېړي او د غیر ضروري توکو پر ځای مهم او مناسب توکي انتخاب کړي.

تر ټولو غوره لاره دا ده څو هغوی ته واضح کړئ چې ولې ټول هغه څه نه ورته اخلئ چې دوی یې غواړي. په یوه پلورنځي او سوپر مارکېټ کې په ګرځېدو سره، هغوی ډېر ژر متوجه کېږي چې په لویو پلورنځیو او مارکېټونو کې ډېر داسې په زړه پورې او جذاب شیان شته چې ښايي په یوه کوچني پلورنځي کې د شته وسایلو او توکو په پرتله ډېر ګرانې وي.

یوه په زړه پورې لار هم دا ده چې کله غواړئ د اړتیا وړ توکو د اخیستلو لپاره بازار ته لاړ شئ، خپل ماشومان مو له ځان سره بوځئ، د اړتیا وړ توکو یو لېست چمتو کړئ او له خپل ماشوم څخه وغواړئ چې د ضروري شیانو په لیکلو کې درسه مرسته وکړي. کله چې د خرید په حال کې یاست، لېست مو ماشوم ته ورکړئ او اجازه ورکړئ څو هغه توکي چې باید وپېري، انتخاب کړي.

هغوی ته د محصولاتو د کیفیت، بېي او نورو هغو مواردو په هکله چې پر پېرلو باندې اغېزه کوي، وضاحت ورکړئ. راتلونکي ځل چې کله د کور د اړتیا وړ توکي اخلئ، له خپل ماشوم سره یو ځای یوه بل پلورنځي ته لاړ شئ چې د توکو بېي یې ټیټې وي.

په حقیقت کې دویم مالي درس چې شتمن خلک یې خپلو اولادونو ته ور زده کوي، دا دی چې ماشومان یې دا درک کړي چې تل غوره فرصتونه شته او باید د خپل خرید اړتیا وړ توکو د اخیستلو لپاره بېرته ونه کړي او د خپلو یادو اړتیاوو په هکله لا ډېر فکر وکړي. درېیم مالي درس: پر دې پوه شئ چې وخت تر پیسو ډېر ارزښت لري

د اسعارو بیې

\$	۸۱
€	۹۴,۶۰
Rp.	۵۰۰
₹	۱۰۸۰
¥	۱۱,۷۰
£	۱۰۸,۷۰

بېړنۍ شمېرې

پولیس	119 - 100
امبولانس	112
اتاترک روغتون	0202500312
ملاالی زېږنتون	0202201377
وزیر محمد اکبر خان روغتون	0202301360
رابعه بلخي روغتون	0202100439
د کرونا روغتیايي مرکز	166

مسیر

مسوول مدیر: اسدالله وحیدي

مرستیال: شفیق امیرزی

اېډېټران: جواد تیموري او امان الله حنیفي

خبريالان: حمیدالله حمیدي، حکمت آرین

او حشمت الله نوري

ډیزاین: حسیب الرحمن ساحل

maseerdaily@gmail.com

0202502100 / 0777989696

www.maseerdaily.af

Maseer Daily

MaseerDaily

چاپخونه: وایگل چاپ

0202512626 / 0782989696

د کرونا زیاتېدونکي گوانې؛

د روغتیا نړیوال سازمان: نړۍ د کرونا وبا له کبله په ډېر حساس پړاو کې ده

دې توګه د نورو خطرناکو لارو چارو مخه ونیول شي.»

د روغتیا د نړیوال سازمان د مشر په خبره، په هغو هېوادونو کې چې لږ واکسیونونه یې لګولي، په روغتونونو کې بیا د خلکو د ګټه ګونو او ډک شویو بسترونو وپرونکې صحنې لیدل کېږي. بلخوا د ایران ولسمشر هم خبرداری ورکړی چې هېواد یې ښايي د کرونا وبا له یوې بلې څپې سره لاس ګرېوان وي. دا په داسې حال کې ده چې ایراني چارواکو ویلي، په دغه هېواد کې د کرونا ویروس هندی بڼه په چټکۍ سره خپرېږي. د دغه هېواد ولسمشر حسن روحاني چې د واک موده یې پای ته په رسېدو ده، دا څرګندونې د کرونا پر ضد د مبارزې د ادارې له چارواکو سره په کتنه کې کړې دي. هغه ویلي، دا وېره شته چې ایران د کرونا له پنځمې څپې سره لاس ګرېوان وي. د ایران ولسمشر له خلکو غوښتي چې د کرونا د نوې څپې، په تېره د هندی بڼې د مخنیوي لپاره د دوبي د رخصتو سفرونه او غونډې وځنډوي.

ګیبریسوس پرون په جینوا کې یوه انلاین کنفرانس ته ویلي: «ما د نړۍ له ټولو مشرانو غوښتي چې یوځای سره کار وکړي، څو دا مسئله یقیني شي چې راتلونکي کال په دې موده کې د نړۍ په هر هېواد کې اوبیا سلنه خلک واکسیون شوي وي. دا د کرونا وبا د مخنیوي، د خلکو د ژوند ژغورنې، په واقعي بڼه د نړۍ اقتصادي رغونې ته د خونړیت تر ټولو غوره لاره ده او هم به په

د کرونا ویروس ډېرې پېښې پکې ثبت شوې دي. ترکیه، بریتانیا، ارجنتاین، کولمبیا او ایټالیا بیا په ترتیب سره شپږم، اووم، اتم، نهم او لسم هغه هېوادونه دي چې د کرونا له کبله ډېر خپل شوي دي. له دې سره جوخت د روغتیا نړیوال سازمان وايي، چې نړۍ د کرونا وبا له کبله په ډېر حساس پړاو کې ده. د دغه سازمان مشر تېډروس ادهانم

د تازه شمېرو له مخې، په نړۍ کې پر کرونا ویروس د اخته کسانو شمېر ۱۸۳ میلیونه او ۹۹۵ زره او ۳۰۰ کسانو ته رسېدلی دی. دغه راز د یاد ویروس له کبله تر دې مهاله درې میلیونه او ۹۸۲ زره او ۸۱۴ کسان مړه شوي او له ۱۶۸ میلیونو ډېر ترې بېرته رغېدلي دي.

د یادو شمېرو له مخې، د امریکا متحده ایالتونه د دغه ویروس د ډېرو مثبتو پېښو او قربانیانو له اړخه د نړۍ تر ټولو مخکښ هېواد دی. د راپورونو پر بنسټ، په امریکا کې د دغه ویروس مثبتې پېښې ۳۴ میلیونه او ۵۸۰ زره او ۴۷۰ ته رسېدلي او ۱۲۱ زره او ۱۷۲ نور امریکایان ترې مړه شوي دي.

دغه راز هند د ۳۰ میلیونه او ۵۲۷ زره او ۷۶۴ مثبتو پېښو له اړخه د نړۍ دویم، برازیل د ۱۸ میلیونه او ۶۸۷ زره او ۴۶۹ مثبتو پېښو په درلودو سره د نړۍ درېیم، فرانسه د پنځه میلیونه او ۷۸۰ زره او ۶۴۸ مثبتو پېښو له اړخه د نړۍ څلورم او روسیه د پنځه میلیونه او ۵۸۵ زره او ۷۹۹ مثبتو پېښو په درلودو سره د نړۍ پنځم هغه هېواد دی، چې

شرمي وختونه: سهار ۰۲:۵۶ | لمر ختل ۰۴:۴۱ | ماسپښين ۱۱:۵۲ | مازيگر ۰۴:۵۴ | ماښام ۰۷:۰۴ | ماخوستن ۰۸:۴۹

ميرزکوال: نيروهای دولتی به حالت تهاجمی بر می گردند

در اوج نبردها میان نیروهای دولتی و طالبان، عبدالستار میرزکوال، سرپرست وزارت داخله می گوید که نیروهای دولتی تاکنون در حالت دفاعی هستند.

سرپرست وزارت داخله در گفت و گو با رسانه ها، تأکید می کند که قرار است به زودی نیروهای دولتی به حالت تهاجمی در آیند. او در این باره بیان داشت: «ما روی پلان حالت دفاعی کار می کنیم. قطعاً مرکز شهرها سقوط نخواهند کرد؛ ولایت ها خط سرخ ما اند.»

این در حالی است که در دو ماه گذشته در حدود ۱۲۰ ولسوالی بدست طالبان افتاده اند. از این میان ۱۳ ولسوالی در شبانه روز گذشته به تصرف طالبان درآمده اند. سرپرست وزارت داخله چالش های مدیریتی را از مهم ترین علت های افتادن ولسوالی ها بدست طالبان می داند. سرپرست وزارت داخله، خیزش های مردمی را در اوضاع کنونی اثرگذار می داند، اما می گوید که هرگاه اوضاع بهتر شود این نیروها در چارچوب امنیت ملی اضافه خواهند شد و به حرکت هایی که بعدها پیامد درستی نداشته باشند، اجازه داده نمی شود: «یک بندر شیرخان است، ما روی طرح کار می کنیم تا به زودی آنجا را از کنترل طالبان بیرون کنیم.» شماری از شهروندان می گویند که هرگاه مردم به گونه کامل از نیروهای امنیتی پشتیبانی کنند، این نیروها ظرفیت مبارزه با چالش ها را دارند. با این همه، سرپرست وزارت امور داخله تأکید دارد که حکومت راه حل سیاسی را به راه حل نظامی ترجیح می دهد.

د کرونا زیاتپدونگی گواښ؛ د روغتیا نړیوال سازمان: نړۍ د کرونا وبا له کبله په ډېر حساس پړاو کې ده

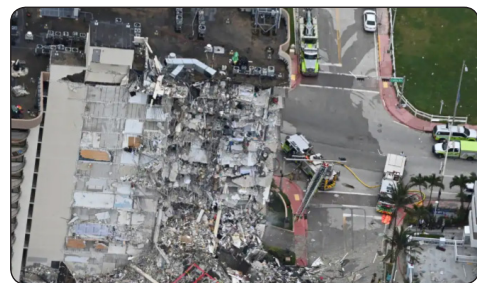
لېتوانیا: بېلاروس په قصدي توگه لوېدیځ هېوادونو ته د کډوالو د لېږد لړۍ چټکه کړې

شمبر د هغو ټولو کسانو په نسبت چې تېر کال د دې پولې په اوږدو کې نیول شوي، نږدې دوه برابره دی. د خبرپاڼې له مخې، د روان کال د جنوري له میاشتې راهیسې د هغو کډوالو چې له پولې په غیر قانوني توگه د تېرېدو پر مهال د لېتوانیا ځواکونو نیولي، شمېر یې ۸۲۲ کسانو ته رسېږي چې ډېری یې د عراق اتباع دي.

بېلاروس یې د مخالفو سیاستوالو او د ډیموکراسۍ پلوه فعالانو د خپلو په خاطر لگولي دي. د لېتوانیا د پوله ساتنې د چارو ادارې په خپره کړې خبرپاڼه کې ویلي چې په تېرو ۲۴ ساعتونو کې یې شاوخوا ۱۵۰ کسان نیولي چې هڅه یې کوله په غیر قانوني توگه له بېلاروس سره پر گډه پوله ورواړي. د دغې ادارې په وینا، دغه

د لېتوانیا چارواکي وايي، د هغو پناه غوښتونکو شمېر په بې ساري توگه زیات شوی، چې په دې وروستيو کې له بېلاروس څخه د بالتیک هېوادونو پر پولو ورواړي. چارواکو ویلي، ښايي مېنسک قصداً دې کار ته مخه کړي وي او د یاد هېواد اوسنی مشر الکساندر لوکاشینکا په دې توگه غواړي له لوېدیځ څخه د هغو بندیزونو غچ واخلي، چې پر

راپورونه: د امریکا په فلوریدا کې د نږدې ودانۍ د مړو شمېر ۲۲ کسانو ته ورسېد

د راپورونو له مخې، د امریکا په فلوریدا ایالت کې د یوې لوړې ودانۍ د نسکورېدو په پېښه کې د مړو کسانو شمېر ۲۲ ته لوړ شوی دی.

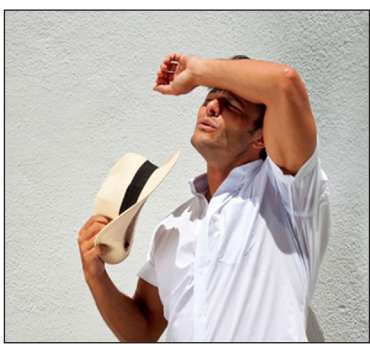
چارواکي وايي چې ژغورونکې ډلې څلور نور مړي د ودانۍ له کنډوالو څخه را ایستلي او په دې سره د ټولو مړو شمېر ۲۲ کسانو ته ورسېد. د امریکا میامي ښار ته نږدې د استوگنې د دې ۱۲ پوړیزې ودانۍ زیاته برخه د جون په ۲۴مه نیټه ونړېده او له هغه مهاله تر دې دمه پورې د ژغورنې ډلو هېڅوک د ودانۍ په کنډوالو کې نه وو، موندلې، خو تر اوسه هم د ۱۲۶ کسانو نومونه د هغو کسانو په لېست کې دي، چې ترې تم دي.

د دې څلوبښت کلنې ودانۍ له نږدو وروسته په نورو ښارونو کې چارواکو د لوړو زرو ودانیو د تخنیکي جوړښت په اړه څېړنې پیل کړې تر څو ساختماني نیمگړتیاوې یې د اړتیا په صورت کې سمې کړي.

بلخوا امریکایي چارواکو دغه راز ویلي چې ژغورونکې ډلې لا هم د لسگونو وړو کسانو په لټه کې دي او خبرداری ورکوي چې د مړو شویو کسانو شمېر به ښايي تر دې هم لوړ شي.

ژوند

له گرمۍ سره څنگه مبارزه وکړو؟

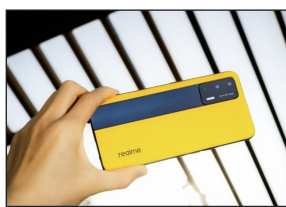

بهر مه وځئ. پوره خوب وکړئ، که بدن مو ستړی وي، نو گرمي یې ډېر اغېزمنوي. که چېرته گرمۍ ووهلی، نو ډېرې اوبه استعمال کړئ، له گرمۍ ځان وساتئ، که بې هوښي درباندي راتله، نو ډاکتر ته مراجعه وکړئ.

د اوړي په موسم کې د گرمۍ سختې څپې د هغه سیمې خلک ډېر اغېزمنوي، چې هوا یې گرمه وي، خو ورسره څنگ کې روغتیايي کارپوهانو ځینې لارښوونې هم کړې، چې په مرسته یې له گرمۍ ځان خوندي ساتلی شو. د ډېرې گرمۍ پر مهال ډېرې اوبه وڅښئ او ترڅنگ یې سبزیجات او مېوې استعمال کړئ. د گرمۍ په موسم کې له ناروغیو څخه د خونديتوب لپاره د نیمو لستونو لرونکې جامې اغوستل پوستکي اغېزمنوي. نرمې جامې واغونډئ، د کاتین لباس غوره کړئ او د لمر له وړانگو د ژغورنې لپاره د لمر ضد عینکې وکاروئ. د بدن د تازه ساتلو لپاره اوبه وڅښئ، خو له کافین لرونکو توکو ځان وساتئ، ځکه چې کافین لرونکي توکي له بدن څخه په ډېره اندازه اوبه خارجوي او په گرمۍ کې له کوره

د ریالې کمپنۍ نوي ارزان بیه څیرک موبایل

جي تي ۵ جي کې د کوالکام کمپنۍ سنډ ډراگن ۸۸۸ ډوله پروسيسر، ۱۲/۸ گېگابايت رم او ۲۵۶/۱۲۸ گېگابايت د دغه موبایل ۴۵۰۰ ملي امپيره وړتيا لرونکې بېټري لري چې له ۶۵ واټ چټک چارج څخه هم ملاتړ کوي. شاتنۍ برخه کې درې کامري لري چې ۶۴ مېگاپیکسله اصلي، ۸ مېگاپیکسله التراواید اپنګل او ۲ مېگاپیکسله مکرو کامري پکې شاملې دي. دغه موبایل مخکینی برخه کې ۱۶ مېگاپیکسله وړتيا لرونکې سيلفي کامره هم لري. د ۸ گېگابايت رم او ۱۲۸ گېگابايت فایل ثبتوني وړتيا لرونکې بڼې بیه ۳۶۹ يورو او ۱۲ گېگابايت رم او ۲۵۶ گېگابايت د فایل ثبتوني وړتيا لرونکې بڼې بیه یې ۴۹۹ يورو ټاکل شوې ده.

ریالې کمپنۍ د ۲۰۲۱ کال په مارچ کې په چین کې خپل پیاوړی څیرک موبایل ریالې جي تي ۵ جي معرفي کړ، چې پیاوړې ځانگړنې او ارزانه بیه یې لرله. اوس ریالې کمپنۍ خپل دغه څیرک موبایل نړیوالو بازارونو ته وړاندې کوي. دغه څیرک موبایل ۶،۴۳ فول اېچ دي پلس ریزولوشن لرونکې مخپاڼه لري چې له ۱۲۰ هرټز ريفرېش رېټ او ۳۶۰ هرټز ټچ سمپلېنگ څخه هم ملاتړ کوي. ریالې

کوچني او منځني سوداگريز پورونه

عزيزي بانک ستاسو د سوداگري د پرمختگ او ودې لپاره کوچني او منځني پورونه په ډيرو اسانو شرايطو وړاندې کوي. ټول هغه افغان سوداگر چې درې فعاله پروژې ولري کولی شي دغه پور چې د بيا ادائينې قسطونه يې د يو کال څخه تر دوه کلونو پورې کې ترسره کيږي، ترلاسه کړي.

